

## LEGIFERAREA ȘI FUNCȚIA LEGISLATIVĂ A PARLAMENTULUI

**Arnăut Veronica - doctorandă, Institutul de Cercetări Juridice și Politice al  
Academiei de Științe a Moldovei**

**CZU: 342.52/.53(478)**

---

*Articolul cuprinde un studiu asupra legiferării ca activitate distinctă în cadrul statului, în vederea precizării esenței acesteia și concretizării funcției legislative a Parlamentului ca unica autoritate legislativă a statului. Sunt puse în discuție conceptele de „funcție legislativă” și „competență legislativă”, fiind precizată distincția dintre acestea.*

*Cuvinte-cheie: legiferare, activitate legislativă, funcție legislativă, Parlament.*

*The article includes a study of lawmaking as a distinct activity in the state in order to clarify its essence and to concretize the legislative function of the Parliament as the sole legislative authority of the state. There are analyzed the concepts of „legislative function” and „legislative competence” and the distinction between them.*

*Keywords: lawmaking, legislative activity, Legislative function, Parliament.*

*В статье предлагается краткое исследование законотворчества как отдельный вид деятельности в государстве, для того чтобы выявить его сущность и обосновать законодательную функцию Парламента как единственного законодательного органа государства. Особое внимание уделено понятиям «законодательная функция» и «законодательная компетенция», а также различиям между ними.*

*Ключевые слова: законотворчество, законодательная деятельность, законодательная функция, парламент.*

**Legiferarea ca activitate.** După cum prea bine se știe, existența și perpetuarea oricărei societăți depinde în mod decisiv de asigurarea ordinii de drept în cadrul acesteia, pornind de la „instituirea unor norme juridice concrete de conduită pentru membrii săi” [18, p. 211]. De-a lungul timpului, activitatea de elaborare a acestor norme (*activitatea normativă*) a devenit una crucială pentru organizarea și funcționarea statului, în acest scop fiind instituite structuri cu competențe concrete în domeniu, cât și elaborate metodologii de desfășurare a acesteia.

În esență sa, *activitatea normativă* desemnează una din modalitățile fundamentale prin care se realizează activitatea statală de creare a dreptului potrivit imperativelor dictate de evoluția societății [29, p. 169]. Or, mai actual, „*activitatea de legifera-*

*re* reprezintă principală modalitate de implementare a politicilor publice, asigurând instrumentele necesare pentru punerea în aplicare a soluțiilor de dezvoltare economică și socială, precum și pentru exercitarea autorității publice” [21].

Pe cale de consecință, „elaborarea normelor juridice (a dreptului) reprezintă un proces complex, ce se realizează prin *activitatea normativă* a organelor statului materializată în adoptarea *actelor normative*, cu respectarea unor proceduri, metode și principii care corespund cerințelor unei reglementări clare, coerente și precise” [29, p. 169].

Principală formă de creare a normelor juridice este considerată a fi *legiferarea* (activitatea legislativă) [15, p. 62], întrucât este orientată, în special, spre crearea *legilor* – acte normative aflate în fruntea ierarhiei izvoarelor de drept.

Potrivit *Dicționarului explicativ al limbii române* [7, p. 566], *a legifera* presupune „a elabora și a adopta o lege; a stabili ceva prin lege”. Respectiv, termenul *legiferare* desemnează „acțiunea de a legifera și rezultatul ei”; or, altfel spus „activitatea de creare a legilor”. Pornind de la aceasta, se poate spune că „crearea legilor este principalul scop al activității de *legiferare*”, moment ce o distinge de alte tipuri/forme de creare a normelor juridice și îi determină particularitățile [36, p. 362-366; 38, p. 170-171; 34, p. 136-144].

Înainte de a aprofunda cercetarea acestui concept, vom reitera că, de obicei, *legea* este privită ca act normativ ce dispune de forță juridică superioară, ce reglementează cele mai importante relații sociale din cadrul statului, adoptat în cadrul unui proces complex de către organul legislativ suprem sau nemijlocit de către popor prin intermediul referendumului [36, p. 362-366; 38, p. 170-171; 34, p. 136]. Într-o altă opinie, prin *lege* se înțelege acel act adoptat de organul de stat avînd calitatea de reprezentanță națională, prin care sunt stabilite reguli de conduită socială generale și impersonale, obligatorii și susceptibile de a fi sancționate prin forța de constrîngere a statului [10, p. 99].

Dintr-o perspectivă mai filosofică, în doctrina juridică se consideră că *a legifera* înseamnă a transforma o regulă, așa cum este ea concepută la un moment dat vis-à-vis de o situație de fapt concretă, existentă în societate, într-o regulă de drept pozitiv [9, p. 315]. Deci, *legiferarea* presupune operațiunea prin care regulile preexistente se transformă în reguli de drept pozitiv [8, p. 370].

Pe de altă parte, cercetătorii precizează că *legiferarea* reprezintă o acțiune conștientă a legiuitorului care receptînd comandamentele sociale, hotărăște soluțiile de reglementare juridică [29, p. 170]. De aici, în sens larg, *legiferarea* este apreciată ca un proces de cunoaștere și evaluare a necesităților juridice ale societății și statului, de elaborare și adoptare a actelor normative de către subiecții competenți potrivit procedurilor corespunzătoare [37, p. 157]. În concret, *legiferarea* este orientată spre crearea normelor juridice, forma de exprimare a căroră este *actul normativ*.

Privită în ansamblul său, *activitatea de elaborare a actelor normative (legiferarea)* este una complicată. Din punctul de vedere al *conținutului* ea presupune cunoașterea și aprecierea realității

sociale prin prisma reglementării juridice, sintetizarea esenței deciziei (juridice) legislative, conceptualizarea și transpunerea acestora în norma juridică. Sub aspect *formal*, această activitate este una organizată, implicînd cîteva proceduri obligatorii (de ex., crearea legii cuprinde etapa inițiativei legislative, dezbaterea proiectului de lege, adoptarea legii și publicarea acestora) [33, p. 6].

Așadar, *activitatea legislativă (de legiferare)* se materializează prin intermediul *procesului legislativ*, care cuprinde o serie de acțiuni, operațiuni și proceduri ce se desfășoară în cadrul diferitor nivele instituționale, prin succesiunea mai multor etape, faze distincte, riguros reglementate. În concret, *procesul legislativ* se realizează prin mai multe *proceduri legislative*, care sub aspect juridic presupun *ordinea prestabilită (de un ansamblu de reguli/norme) de parcurgere a proiectelor de legi și alte acte legislative pînă la adoptare și intrare în vigoare*.

Vorbînd despre subiecții acestui proces, precizăm că, în prezent, este general recunoscut faptul că legile sunt adoptate de către parlamente (în cazurile statelor federale de către parlamentul federal și de către parlamentele subiectelor federației), precum și nemijlocit de către populația țării prin intermediul referendumurilor republicane (naționale) [15, p. 62]. Mai mult, în condițiile democrației contemporane și a valorilor statului de drept, un accent distinct se pune pe implicarea în procesul legiferării și a altor subiecți în vederea asigurării eficienței activității legislative a statului și a echilibrului dintre puteri (problemă la care vom reveni pe parcurs).

În fine, trebuie subliniat că, scopul principal al activității de *legiferare*, constă nu numai în adoptarea cu o anumită regularitate a diferitor legi, dar și în asigurarea renovării permanente, perfecționării întregului sistem de legi ce funcționează în cadrul statului [35, p. 9-10]. O asemenea abordare presupune inevitabil cerința transformării *activității de legiferare* în o activitate profesională, cu implicarea mai multor actori competenți în materie.

**Funcția legislativă a Parlamentului.** Înainte de a ne referi nemijlocit la *funcția legislativă a Parlamentului*, considerăm necesar a preciza unele momente ce țin de *funcția legislativă a statului*.

În termeni generali, în doctrina juridică se opinează că *funcția legislativă* presupune „activitatea statului care are ca obiect stabilirea de nor-

me generale, de conduită umană, obligatorii și cu aplicare repetată” [23, p. 39]; „edictarea de norme juridice, general obligatorii pentru întreaga societate și pentru toate organele statului, a căror respectare este asigurată prin forța de constrângere a statului” [16, p. 56]; „edictarea de norme juridice, obligatorii pentru subiectele de drept la care se referă, precum și pentru executiv, care răspunde de asigurarea realizării legii, îndeosebi în calitate de titular al forței de constrângere a statului, iar, în caz de litigii, și pentru puterea judecătorească” [25, p. 29; 27, p. 155]. Pe cale de consecință, putem susține că *funcția legislativă* a statului este realizată prin intermediul activității de *legiferare*, dată în competența unor autorități publice concrete.

*Funcția legislativă* se deosebește de celelalte funcții ale statului (executivă și judiciară) prin aceea că are ca obiect adoptarea normelor general-obligatorii, impersonale și care au un caracter primar, precum și prin faptul că are un caracter originar. Altfel spus, regulile generale adoptate prin lege exprimă voința suverană a organului reprezentativ la nivel național, format din membrii desemnați de coprul electoral [11, p. 169]. Deci, titularul dreptului de a exercita *funcția legislativă* este Parlamentul, în calitate sa de organ reprezentativ al națiunii și de autoritate legiuitoare unică [14, p. 20].

Așadar, pornind de la valoarea juridică a *legii*, cât și de la semnificația deosebită a activității de elaborare a ei pentru stat (marcată prin cristalizarea unei funcții distincte a acestuia – *funcția legislativă*, de rînd cu cea executivă și judecătorească), *legiferarea* a fost atribuită în competența exclusivă a parlamentelor în calitate lor de autorități reprezentative supreme în stat. De aici este evident faptul că cercetarea conceptului de *legiferare* implică inevitabil și necesitatea abordării *funcției legislative* a Parlamentului prin intermediul căreia aceasta se realizează.

Referindu-ne nemijlocit la Parlament, reiterăm că acesta are și trebuie să aibă un loc și un rol deosebit în sistemul statal. Competența sa (împuternicirile) trebuie să răspundă necesității de a crea condițiile exprimării voinței poporului care l-a ales și pe care-l reprezintă direct, nemijlocit [17]. Dispozițiile constituționale în vigoare (art. 60 din *Constituția Republicii Moldova* [2]) consacră, pe de o parte, că Parlamentul este organul reprezentativ

suprem al poporului, iar pe de altă parte, că este unica autoritate legiuitoare. Primul aspect se referă la locul Parlamentului în sistemul autorităților publice ale statului, cel de-al doilea aspect, la rolul organului legiuitor în acest sistem de organe ale statului.

Potrivit cercetărilor, ansamblul abilităților (împuternicirilor, atribuțiilor) generale sau speciale, conferite de Constituție Parlamentului pentru îndeplinirea rolului său de „organ reprezentativ suprem al poporului”, formează conținutul *competenței constituționale* a acestei autorități. Competențele Parlamentului se exprimă în mod material prin exercitarea unor *funcții* distincte, dar corelative, care asigură realizarea scopurilor de reprezentare și decizie legislativă, pentru care această structură democratică a fost constituită în sistemul organelor de stat [14, p. 113].

În toate statele lumii parlamentele exercită anumite *funcții*, ale căror întindere și conținut sînt mai largi sau mai restrînse, în funcție de diferite criterii, fie de natura regimului politic, de mecanismul raporturilor dintre Parlament și celelalte instituții ale statului, fie de tradițiile democratice ale fiecărei țări și de adeziunea la principiile statului de drept [12, p. 64]. Important este că toate funcțiile Parlamentului, indiferent de numărul și conținutul fiecăreia, se întrepătrund și exprimă în modalități distincte rolul său de organ reprezentativ suprem al poporului și de unica autoritate legiuitoare a țării [19, p. 246].

Adesea, în limbajul curent, dar și juridic, Parlamentul este desemnat prin sintagma „organ legislativ”. Potrivit unor cercetători [24, p. 4-5], termenul nu este suficient de cuprinzător, deoarece Parlamentul, în afara *funcției legislative*, are și alte funcții, care fac dificilă definirea organului în totalitatea sa, întreaga instituție în virtutea uneia dintre activitățile sale (chiar dacă este cea mai importantă), cea *legislativă*. În acest context, prof. I. Deleanu susține că Parlamentul are multiple și importante funcții (dintre care: legislativă, de informare, de control, de desemnare prin investire, alegere sau numire a unor autorități publice etc.), a căror exercitare se caracterizează, în primul rînd, prin activitatea de deliberare. Deci, voința Parlamentului nu se prezintă numai prin *lege*, ca act juridic al acestuia, ci în mai multe moduri, forme de exprimare (hotărîri normative, acte cu caracter

exclusiv politic) și în mai multe situații decât cele legislative [6, p. 184]. În temeiul acestor circumstanțe, Parlamentul este considerat a fi un *organ deliberativ* [26, p. 148], întrucât fiecare acțiune este mai întâi deliberată fie în plen (în cazul Parlamentului unicameral), fie în adunările Camerelor (în cazul Parlamentului bicameral), fie în comisii. Prin urmare, *funcția deliberativă* desemnează o activitate mai cuprinzătoare decât cea *legislativă*, o atribuție de conducere care este definită, de obicei, prin luarea de hotărâri.

Unii cercetători, atunci când analizează *funcția legislativă* a Parlamentului se limitează la a pune în evidență aptitudinea acestuia de a dezbată și adopta legi după anumite proceduri specifice, precizate de Constituție, legi și regulamente parlamentare. În opinia lor, deliberarea, ca atribut al Parlamentului, presupune o operațiune ce se finalizează printr-un vot, precedat de dezbateri, confruntări publice adeseori contradictorii între opiniile membrilor acestuia. Respectiv, analiza *funcției deliberative* este mult mai complexă, ea extinzându-se și asupra celorlalte acte – juridice sau exclusiv politice, după caz – adoptate de Parlament potrivit competențelor sale constituționale [28, p. 8].

Dincolo de aceste argumente, numeroși doctrinari totuși nu recunosc existența unei *funcții deliberative* în sarcina Parlamentului (bunăoară, prof. V. Popa [3, p. 259; 30, p. 110], Gh. Costachi și P. Hlipcă [4, p. 481] etc.), accentuând în mod deosebit importanța *funcției legislative* a acestuia, care rezidă în faptul că „în temeiul ei dezbaterile politice generale, izvorâte din voința națiunii, se obiectivează prin edictarea unor norme juridice, care au menirea să reglementeze un anumit comportament în relațiile sociale asupra cărora trebuie instituită o ordine specifică, normativă, în conformitate cu interesele sociale determinate” [13, p. 114]. În viziunea unor cercetători, „tocmai acest aspect este de natură să consolideze statutul de *autoritate legislativă* a Parlamentului, în defavoarea celui de *autoritate deliberativă*”. Mai mult, în opinia acestora, argumentul forte rezidă în faptul că: „deliberarea constituie o metodă utilizată în procesul de activitate a legiuitorului („un proces prin intermediul căruia se realizează *funcția legislativă*” [30, p. 110]), așa cum este utilizată și în activitatea instanțelor judecătorești și chiar în cea a Guvernului” [4, p. 481].

În ce ne privește, aderăm la poziția celor din urmă, cel puțin din câteva considerente:

- în primul rând, pornind de la sensul termenului „a delibera” (care potrivit *Dicționarului explicativ al limbii române* presupune: „a chibzui în comun și a discuta (în secret) asupra luării unei hotărâri; a decide, a rezolva; a examina, a chibzui, a dezbată pentru a lua o hotărâre), suntem de părere că *deliberarea* este inerentă oricărei autorități colegiale din cadrul statului, în calitate de procedeu/metodă de luare a deciziilor;

- în al doilea rând, în ceea ce privește „avantajul funcției deliberative” a Parlamentului de a se extinde și asupra adoptării actelor juridice, altele decât legile, și actele pur politice ale acestuia (în timp ce *funcția legislativă* privește doar adoptarea legilor), considerăm relevante dispozițiile *Legii privind actele legislative* [22], care atribuie toate actele adoptate de Parlament la categoria *actelor legislative*. Astfel, potrivit art. 2 alin. (1) și (2): „*actele legislative* sînt acte adoptate de unica autoritate legislativă a statului în temeiul normelor constituționale, conform procedurii stabilite de Regulamentul Parlamentului, de alte reglementări în vigoare, și ocupă poziția cea mai înaltă în ierarhia actelor normative din Republica Moldova. Din categoria actelor legislative fac parte: a) Constituția Republicii Moldova și legile constituționale; b) legile organice și legile ordinare; c) hotărârile și moțiunile”. Pe cale de consecință, se poate deduce că prin intermediul *funcției legislative*, Parlamentul adoptă întregul set de acte (acte legislative) date în competența sa de Constituție și alte legi;

- în al treilea rând, strict vorbind, pînă la luarea unei hotărâri concrete (deliberare), este necesară parcurgerea unor etape importante, precum ar fi: identificarea problemei, analiza acesteia, consultarea diferitor factori, propunerea de soluții alternative, întocmirea proiectului hotărârii etc., care în esență caracterizează și sunt parte inerentă a *procesului legislativ*;

- în fine, *deliberarea* este intrinsecă exercitării tuturor funcțiilor Parlamentului, inclusiv *legislativă*.

Dincolo de aceste momente, în literatura juridică este incontestabil și unanim recunoscut faptul că exercitarea *funcției legislative* – *legiferarea* – rămîne împlutnicirea primordială a Parlamentului; nucleul întregii activități parlamentare [31, p. 104]; o activitate principală și determinantă pentru autoritatea dată [16, p. 56; 5, p. 450]; finalitatea și scopul existenței Parlamentului [26, p. 148].

Așadar, principala și cea mai importantă [27, p. 154] funcție a Parlamentului este *funcția legislativă*, întrucât sarcina principală a Parlamentului este exprimarea voinței generale prin legi sau, altfel spus, destinația Parlamentului constă în realizarea *funcției legislative*, funcție proprie și obligatorie numai lui, în virtutea delegării acestui drept direct de către popor [30, p. 109].

Totodată, doctrinarii au sintetizat câteva trăsături caracteristice *funcției legislative* a Parlamentului, și anume [12, p. 71-72]:

- este o funcție primordială și prioritară;
- are un caracter permanent, desfășurându-se pe tot parcursul legislaturii (spre deosebire de alte funcții care sînt exercitate periodic);
- are un caracter complex, fiind exercitată printr-o multitudine de activități pe parcursul a mai multor etape, cu participarea diversilor subiecți;
- are un caracter politic și juridic, datorită implicațiilor sale.

Prin urmare, exercitarea acestei funcții este direct legată de rolul Parlamentului ca exponent al suveranității naționale, de calitatea sa de organ reprezentativ suprem al poporului și de instrument prin care se exprimă voința acestuia [4, p. 481].

**Conținutul funcției legislative a Parlamentului.** Dincolo de cele menționate, o atenție distinctă merită conținutul *funcției legislative* a Parlamentului. Într-o primă ipoteză *funcția legislativă* pare a se raporta la examinarea și adoptarea proiectelor de legi prezentate Parlamentului de către Guvern. În realitate, susțin cercetătorii, *funcția legislativă* a Parlamentului este extrem de complexă. Înainte de a fi o funcție normativă, ea este o funcție politică. Înainte de a fi o funcție executivă, subordonată prevederilor constituționale, ea este o funcție axiologică, în virtutea căreia se stabilesc valorile politice și juridice pe baza cărora se elaborează normele juridice primare și se direcționează activitatea întregului organism statal [32, p. 32-33].

Pe o poziție distinctă în acest sens se plasează cercetătorii români M. Constantinescu și I. Muraru, în opinia cărora „Parlamentul exercită o *funcție de legiferare*, care este o formă specializată a competenței sale generale, în virtutea căreia dezbaterile problemelor politice generale ale națiunii se finalizează prin adoptarea unei norme de drept, ca expresie a voinței generale în reglementarea unor raporturi sociale” [1, p. 121]. Din această perspec-

tivă, *funcția de legiferare* este redusă la *competența de legiferare*, competență care ar rezulta din condițiile și limitele stabilite de Constituție [1, p. 122].

Într-o manieră asemănătoare opinează și alți cercetători, care privesc *funcția legislativă a Parlamentului* foarte restrîns ca fiind „aptitudinea sau împuternicirea acordată Parlamentului prin Constituție de a vota legi” [19, p. 246-247]. Totodată, se reiterează: „dat fiind faptul că Parlamentul nu adoptă numai legi, ci și moțiuni, hotărîri, precum și diferite acte politice, *funcția legislativă* a acestuia se circumscrie exclusiv la votarea legilor, adoptarea celorlalte acte făcînd obiectul altor funcții” [20, p. 666]. În aceeași ordine de idei, I. Muraru și E.S. Tănăsescu susțin că pentru înțelegerea corectă a *funcției legislative* trebuie să ne referim la sensul restrîns al conceptului de *lege*, adică de act juridic normativ al Parlamentului. În această accepțiune, adoptarea legilor aparține numai Parlamentului [27, p. 155].

În opinia prof. I. Vida, „*funcția de legiferare a Parlamentului* reprezintă capacitatea forumului reprezentativ suprem al poporului de a reglementa în mod primar orice categorie de relații sociale, pe baza regulilor stabilite de Constituție și de regulamentele parlamentare”. Criticînd poziția autorilor enunțați mai sus, prof. I. Vida este de părerea că în argumentarea lor se face o confuzie între *funcția legislativă* și *competența* Parlamentului. *Funcția legislativă* nu se identifică cu *competența* Parlamentului, întrucît aceasta nu poate fi redusă la *competența de legiferare*. În general, termenul „competență” este utilizat în drept pentru a desemna o listă de atribuții, de drepturi și obligații, care pot fi exercitate de o anumită autoritate publică. Astfel, se poate vorbi de competența unui minister, a unui primar, a unui consiliu local, în înțelesul de competență materială (ansamblul atribuțiilor conferite de lege) ori de competență teritorială (limitele geografice ale exercițiului competenței materiale). O asemenea problemă nu se poate pune în cazul Parlamentului în materie legislativă [32, p. 34].

În ceea ce ne privește, susținem poziția potrivit căreia *funcția legislativă* a Parlamentului nu poate fi redusă la *competența de legiferare*. Ca argument, este relevantă ideea expusă mai sus – titularul dreptului de a exercita *funcția legislativă* este Parlamentul, în calitatea sa de organ reprezentativ al națiunii și de unică autoritate legiuitoare [14, p.

20]. În acest caz, precizăm că pentru exercitarea funcției în cauză Parlamentul este investit la nivel constituțional (și nu numai) cu anumite *competențe* (care pot fi numite *competențe legislative*).

Astfel, temeiul constituțional al *funcției legislative a Parlamentului* îl constituie, într-un sens restrâns, teza finală a art. 60 alin. (1) din *Constituția Republicii Moldova* [2]: Parlamentul este „unica autoritate legislativă a statului”. Într-un sens larg, temeiul constituțional este întreg alin. (1) al art. 60, întrucât „Parlamentul ca organ reprezentativ suprem al poporului este pe deplin legitim să fie unica autoritate legiuitoare a țării” [19, p. 246-247]. Celelalte dispoziții constituționale ce reglementează funcționarea Parlamentului stabilesc deja competențele acestuia, inclusiv, *legislative* (bunăoară art. 66 pct. a) stabilește atribuția de bază a Parlamentului de a adopta legi, hotărâri și moțiuni).

Pe de altă parte, trebuie reiterat că autoritatea legiuitoare nu partajează cu nimeni exercitarea *funcției legislative*, „nici chiar în cazul în care operează delegarea legislativă, Parlamentul rămânând unicul titular al acestei funcții” [32, p. 34].

În ordinea dată de idei, prezintă importanță poziția Curții Constituționale a Republicii Moldova care a statuat că: „semnificația supremă a dispoziției constituționale (potrivit căreia Parlamentul este „unica autoritate legislativă a statului” – e.n.) constă în aceea că nici o altă autoritate publică din Republica Moldova nu are dreptul de a reglementa, stabilind norme juridice primare în vreun domeniu al relațiilor sociale. Parlamentul este singurul deținător al puterii legislative, care emite norme obligatorii pentru executiv” [17].

Un alt argument pe care ținem să-l invocăm întru susținerea poziției noastre privește nemijlocit sintagma „adoptarea legilor”, care dispune de câteva accepțiuni. Prin *adoptarea legii* poate fi înțeles nu doar votarea de către organul legiuitor a unui anumit proiect de lege, fapt după care acesta devine lege (adoptarea legii în sens direct), dar și întreg setul de măsuri care precedează și urmează după procesul votării, măsuri de creare a legii de la inițiativa legislativă până la intrarea în vigoare a noii legi (adoptarea legii în sens larg) [35, p. 7]. Acest moment redă destul de clar complexitatea procesului de creare a legii, cât și existența unor competențe legislative și în sarcina altor subiecți de drept (cum

ar fi Guvernul (ca titular al dreptului la inițiativă legislativă), Șeful statului (ca subiect responsabil de promulgarea legilor), electoratul etc.).

Indiferent de sensul în care vom privi conceptul în discuție, totuși momentul-cheie care poate fi desprins este că rolul principal în activitatea de elaborare și adoptare a legii îi revine Parlamentului ca organ legislativ suprem al statului, deoarece anume acesta examinează proiectele de legi atribuindu-le forța juridică de lege. Pornind de la aceasta, *activitatea legislativă* în care proiectelor de legi li se conferă statutul de lege de către organele parlamentare reprezintă o *activitate legislativă parlamentară* [15, p. 62-64].

Generalizând asupra celor expuse, subliniem că, raportată la Parlament, termenul de *funcție legislativă* trebuie interpretat ca prerogativa forumului reprezentativ suprem al poporului, stabilită de Constituție, de a reglementa în mod primar orice categorie de relații sociale, în timp ce noțiunea de *competență de legiferare* cuprinde mai multe atribuții în domeniu, printre care examinarea și adoptarea proiectelor de legi etc.

#### Bibliografie

1. Constantinescu M., Muraru I. *Drept parlamentar românesc*. București: Avtami, 1999.
2. *Constituția Republicii Moldova* din 29 iulie 1994. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 12.08.1994, nr. 1 (cu modificările ulterioare).
3. *Constituția Republicii Moldova. Comentariu*. Chișinău: Arc, 2012. 576 p.
4. Costachi Gh., Hlipcă P. *Organizarea și funcționarea puterii în statul de drept*. Ediția a II-a, revăzută. Chișinău: S.n., 2011 (Î.S. F.E.-P. Tipografia Centrală). 664 p.
5. Costachi Gh., Hlipcă P. *Organizarea și funcționarea puterii în statul de drept*. Chișinău: Institutul de Istorie, Stat și Drept, 2010 (Tipografia Universității „Transilvania” din Brașov). 624 p.
6. Deleanu I. *Drept constituțional și instituții politice*. Vol. II. Iași: Editura Fundației Chemarea, 1993.
7. *Dicționarul explicativ al limbii române*. Ed. a II-a. București: Univers enciclopedic, 1998. 1192 p.
8. Djuvara M. *Teoria generală a dreptului (Enciclopedia juridică)*. *Drept rațional, izvoare și drept pozitiv*. București: All Beck, 1999.

9. Djuvara M. *Teoria generală a dreptului*. București: All, 1995.
10. Drăganu T. *Drept constituțional și instituții politice. Tratat elementar*. Vol. II. București: Lumina Lex, 1998. 368 p.
11. Drăganu T. *Drept constituțional și instituții politice*. Vol. I. Tîrgu Mureș: Universitatea Ecologică „Dimitrie Cantemir”, Facultatea de Drept, 1993.
12. Duculescu V., Călinoiu C., Duculescu G. *Tratat de teorie și practică parlamentară*. Vol. I. București: Lumina Lex, 2001.
13. Duculescu, V., Călinoiu C., Duculescu G. *Constituția României, comentată și adnotată*. București: Lumina Lex, 1997.
14. Enache M. *Controlul parlamentar*. Iași: Polirom, 1998. 260 p.
15. Găgiu E. *Legiferarea și principiile desfășurării acesteia într-un stat de drept*. În: Revista Națională de Drept, 2011, nr. 9, p. 62-64.
16. Hlipcă P. *Activitatea legislativă a statului: esență și particularități*. În: Legea și Viața, 2008, nr. 9.
17. Hotărîrea Curții Constituționale cu privire la interpretarea art. 61 alin. (2) și (3), art. 63 alin. (1), (2) și (3), art. III din Titlul VII „Dispoziții finale și tranzitorii” din Constituția Republicii Moldova, nr.31 din 10.11.97. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.77-78/33 din 27.11.1997.
18. Iacub I., Pascal A. *Ordinea de drept și ordinea publică în statul de drept: concept și valoare*. В: Обучение в области прав человека. Сборник статей. Chișinău: Institutul pentru democrație, («MITRA-GRUP» S.A.), 2017, p. 211-217.
19. Ionescu C. *Drept constituțional și instituții politice. Sistemul constituțional românesc*. Vol. II. Ediție revăzută. București: Lumina Lex, 2001. 408 p.
20. Ionescu C. *Tratat de drept constituțional contemporan*. București: All Beck, 2003. 816 p.
21. *Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative*, din 27 martie 2000. Republicată în temeiul art. II din Legea nr. 60/2010 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 61/2009 pentru modificarea și completarea Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 215 din 6 aprilie 2010, dându-se textelor o nouă numerotare. [resurs electronic]: <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/21698>.
22. *Legea privind actele legislative*, Nr. 780 din 27.12.2001. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 36-38 din 14.03.2002.
23. Monac C. *Parlamentul și securitatea națională*. București: Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, 2006.
24. Moroianu Zlătescu I. *Rolul Parlamentului în sistemul conducerii statului*. În: Dreptul, 1992, nr. 8, p. 3-10.
25. Muraru I., Constantinescu M. *Ordonanța Guvernamentală: doctrină și jurisprudență*. București: Editura Lumina Lex, 2000.
26. Muraru I., Tănăsescu E. S. *Drept constituțional și instituții politice*. Ediția 12, Vol. II. București: C. H. Beck, 2006.
27. Muraru I., Tănăsescu E.-S. *Drept constituțional și instituții politice*. Ed. a 13-a. Vol. II. București: C.H. Beck, 2009. 290 p.
28. Oniga T. *Delegarea legislativă*. București: Universul juridic, 2009. 382 p.
29. Popa C. *Teoria generală a dreptului*. București: Lumina Lex, 2001.
30. Popa V. *Drept parlamentar*. Chișinău: ULIM, 1999. 232 p.
31. Rusu V. *Statutul deputatului în contextul parlamentarismului contemporan*. Monografie. Chișinău: CE USEM, 2016. 221 p.
32. Vida I. *Legistică Formală. Introducere în tehnica și procedura legislativă*. Ed. a V-a. București: Universul Juridic, 2012. 224 p.
33. Иванчин А.В. *Внутренняя и внешняя законодательная техника в структуре уголовного правотворчества: монография*. Рязань: Издательство «Коцепция», 2014.
34. Керимов А.Д. *Парламентское право Франции*. Москва: Норма, 1998. 176 p.
35. Кокотов А.Н. *Законодательная деятельность и парламентский законодательный процесс в РФ*. В: Российский Юридический Журнал, 2006, № 3, p. 7-19.
36. Коркунов Н.М. *Лекции по общей теории права*. СПб., Юридический центр Пресс, 2003. 430 p.
37. *Общая теория государства и права: Академический курс в 2-х томах*. / под ред. М.Н. Марченко. Т. 2: Теория права. Москва: Издательство „Зерцало”, 1998.
38. *Общая теория права: Учебное пособие*. Под ред. А.С. Пиголкина. 2-е издание. Москва: Изд-во МГТУ им. Н.Э. Баумана, 1998. 384 p.